

PhDr. KAREL PLOCEK PADESÁTILETÝ

4. 9. 1934 se narodil brněnský psycholog PhDr. Karel Plocek. Studium psychologie ukončil na Univerzitě v Brně v roce 1959. Už během studia se aktivně zajímal o konkrétní psychologickou činnost a získal první praktické zkušenosti v psychiatrické ambulanci MÚNZ a protialkoholní poradně. Po absolvování pracoval dva roky v jednom z přijímacích oddělení Psychiatrické léčebny v Kroměříži a pak pět roků jako psycholog Dětské psychiatrické léčebny ve Velké Bíteši. K jeho profesijní životní dráze patří i odborná psychologická činnost v NVÚ — MV pro mladistvé v Brně. Od roku 1968 až dosud je věrný poradenské psychologii jako psycholog Pedagogicko-psychologické poradny Brno — venkov.

Na každém pracovišti zanechal pečeť své vyhraněné hledačské osobnosti. Nespokojil se se zavedeným stylem práce v dané oblasti praxe, ale razil nové cesty a odborné pohledy na člověka. Na většině pracovišť začínal jako první psycholog, který v naší psychologii teprve svou prací získával uznání širší odborné veřejnosti. Patří k průkopníkům komplexního vývojového pohledu na klienta. Do pedagogicko-psychologické praxe k nám uvedl názory přední sovětské dětské psychiatričky G. J. Sucharevové, jejíž koncepci disharmonického vývoje osobnosti tvořivě rozpracoval a aplikoval na objasňování výchovných a výukových problémů dětí. Nikdy nepodleh testologické módě, ale vždy dává přednost integraci anamnestických dat s hlubokou explorační analýzou aktuálních problémů dítěte v jeho sociálním kontextu. Svou každodenní pracovní činností dokazuje, že psychologická e-

rudice může být spolehlivým základem samostatného řešení životních obtíží dětí i dospělých a přispívá k širšímu povědomí, že v některých případech, například při posuzování vzdělavatelnosti, je psychologický přístup jediný relevantní.

Od roku 1964 přednášel Karel Plocek jako externí učitel Katedry psychologie FF UJEP v Brně srovnávací a po několik let i poradenskou psychologii. V oblasti srovnávací psychologie se zajímal nejen o problematiku úzce zoopsychologickou, ale i pro psychologii daleko významnější problematiku antropogeneze. Jeho stať *Eto-logickej směr v zoopsychologii a jeho význam pro psychologii dítěte* (in: *Psychológia a patopsychológia dieťaťa*, 1967, s. 47—67) patří k průkopnickým studiím této bouřlivě se rozvíjející vědní disciplíny a je dodnes citována. Kromě mnoha sdělení z problematiky poradenské psychologie patří k jeho významnějším dílům fundovaná skripta *Psychologie dospívání*.

Na cestách okresů jižní Moravy naježdil za prací tisíce kilometrů. Do zahraničí zatím služebně necestoval. Přesto mu rozsáhlé jazykové znalosti umožňují získávat a kriticky zhodnocovat poznatky z přednášek proslovených nejen v Moskvě, jak už bylo výše uvedeno, ale třeba i ve Varšavě, Curychu nebo Tavistocku. Podílel se též na překladu knihy H.—D. Schmidta *Obecná vývojová psychologie*, kde musel vyřešit řadu náročných terminologických problémů.

Patří k psychologům, jejichž hlavním pracovním nástrojem není tužka a záznamový arch, ale jejich osobnost. Snad se ani nesluší uvádět všechny události, kterými byla jeho osob-

nost — pracovní nástroj zakalována. Oheň prožití válečných dob byl však asi nejpálčivější. Nebezpečí jednostrannosti překonává aktivním zájmem o hudbu a výtvarné umění. Je vyhlášeným pěstitelem chryzantém.

Někdy bývají psychologické činnosti rozlišovány na vědecko-výzkumné na jedné, té tvořivější straně, a praktické, rutinní, na straně druhé. Jubilant je zásadním odpůrcem tohoto dělení. Často připomíná, že i vědecko-výzkumná činnost může být rutinní a netvořivá. Je zastáncem takového pojetí psychologie, kde se tvůrčí přístup uplatňuje jak v oblasti výzkumu, tak při práci s klienty.

Na Karlu Plockovi je sympatická jeho tvořivě autorsky ražená životní dráha, jeho neakademické hledání psychologické moudrosti. Je praktickým

psychologem, který už 25 roků vkládá do každého pracovního úkonu vědecký a osobně angažovaný postoj. Tomuto pracovnímu stylu by se u něj měli učit všichni začínající adepti naší vědy, neboť Karel Plocek je skutečně učitelskou osobností v tom dobrém slova smyslu pro každého, kdo jej zná. Jeho ctižádostí je přenést co nejvíce z velkého pokladu psychologického vědění do praktického života. Svým usilováním a výsledky patří k významným členům generace, které se podařilo konstituovat u nás moderní psychologii jako společensky prospěšné povolání.

Do dalších let mu přejeme, řečeno jazykem poradenským, příznivé vývojové podmínky vnitřní i vnější.

Vladimír Smékal, Jiří Dan

AJ PhDr. LADISLAV LIČKO JUBILUJE

Keď sme pred desiatimi rokmi (pred stavte si, už je to desať rokov!) upozornili čitateľskú obec nášho časopisu na to, že dr. Ličko sa stal šesťdesiatnikom, nadpísali sme svoju zdravotnú netradične, s otáznikom (PhDr. Ladislav Ličko — šesťdesiatnikom?, PaPD, 1974, s. 570—573). Keď sme sa medzičasom viacerí dožili tohto jeho vtedajšieho veku a on sám — sedemdesiatky, ukazuje sa nám prinajmenšom problematickým dávať akékoľvek otázky za akékoľvek reálne skutočnosti, aj za tie, ktoré sa týkajú — v porovnaní s vtedajškom — žiaľ, zas o desať rokov staršieho dr. Ličku, t. č. dôchodcu.

Oveľa adekvátnejším sa nám ukazuje používať — aspoň v súvislosti s ním skôr výkričníky:

- Dr. Ličko — významný slovenský detský klinický psychológ!
- prvý a dosiaľ skoro neprekonaný znalec a učiteľ Rorschachovej psychodiagnostickej metódy!
- nezabudnuteľný vysokoškolský učiteľ!

- dlhoročný iniciatívny predseda klinickej sekcie slovenskej psychologicko-športovej spoločnosti pri SAV!
- precízny vedecko-výskumný pracovník!
- príkladný vedúci oddelenia detskej patopsychológie Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie v Bratislave!
- autor množstva (i knižných) publikácií, najmä o patopsychológii somaticky chorých detí!
- milý kolega!
- vzácny priateľ!
- Človek!

To je teda aspoň pár výkričníkov za všeobecnými, resp. zovšeobecnenými konštatovaniami o našom jubilatovi dr. Ličkovi, akým bol a akým v mnohých smeroch neprestal byť, ani keď odišiel na zaslúžený odpočinok. S takým sme žili a pracovali a s takým sa stretávame aj teraz, náhodne i tendenčne, na kolegiálnej a priateľskej, ale ešte stále aj pracovnej (je ešte aj teraz napr. členom